

Årsberetning Han Herred Havbåde 2023

Værftet

I begyndelsen af 2023 fik værftet hele to nye lærlinge. Aksel Munk-Hansen startede 1. februar, og Anika Aggerholm fulgte efter i begyndelsen af marts. Aksel var allerede godt i gang med sin uddannelse på et glasfiberværft, men ønskede at færdiggøre sin uddannelse som bådebygger hos os. Anika vil gerne tage hele sin uddannelse på værftet i Slettestrand. Vi er meget glade for interessen for at blive lærling. Samtidig har det været vigtigt at sikre kontinuiteten i værftet, da vi har vidst, at Peter Madsbøll ville gå pension i foråret 2024.

Bådebyggerne har haft en række spændende opgaver. Da Hebron blev færdig i januar, kom fladbåden fra Tornby ind i værftet. Den er oprindelig bygget i 1870'erne. Der skulle skiftes bundstokke og spanter, ligesom forstævnen, nogle af bordene samt essingen blev udskiftet. Båden er i sin tid blevet samlet med trænagler, og det skulle den igen. På værftet var der ingen erfaring med lige netop det, men alle gik på med krum hals. Et arbejde der foregik i tæt dialog med Skibsbevaringsfonden. Der var også en række jernbeslag, der skulle skiftes, og de blev alle håndsmedet i værftet – også en meget fin læringsproces. Overdragelsen til bådlaget i Tornby blev festligholdt lørdag den 14. juli med deltagelse af Skibsbevaringsfonden.

Derefter var det vikingskibet Sebbe Als' tur. Det skulle bl.a. have skiftet den godt 15 meter lange køl samt det nederste bord i hver side. Sebbe Als er bygget som en kopi af Skuldelev 5 i 1968-69 og er det ældste sejlene vikingskib. Det var lykkedes Peter at skaffe egetræ til kølen, og det lå inde i værftet i nogle måneder, hvor Peter gik og ”snakkede” seriøst med det, ved at mærke hvordan det reagerede på at få skåret den ene tynde skive af efter den anden. Heldigvis gik det som planlagt. Ud af det svære og tilpas krumme egetræ blev skåret og hugget en ny (i tværsnittet Y-formet) køl med god bugt, og Sebbe Als fik sin oprindelige facon tilbage af den nye køl og flere bord i hele bådens lange længde. Med denne restaurering blev Sebbe Als strammet gevaldigt op og kan nu sejle mange år frem. Afleveringen blev festligt fejret i slutningen af september.

Endelig var det tid til at få Otto ind i værftet. Efter at værftet havde vundet entreprisen, købte foreningen Otto af Skibsbevaringsfonden i 2022 for to kroner. Den er af fonden erklæret som umistelig kulturarv. Otto er oprindelig bygget i Frederikssund i 1899, og den skal totalrenoveres. Det er på grund af den oprindelige, ekstreme skrogfacon i forskib og agterskib et udfordrende og lærerigt arbejde, der blev taget hul på sidste efterår. Otto var endt med et meget kølsprængt midterskib, dvs.

enderne af båden var sunket, så kølen buede opad på midten. Der havde formentlig ikke været ballast nok i lasten, da dammen blev taget ud. De bord, som senere blev udskiftet, fulgte og fastholdt dermed den tiltagende kølsprængning. Spændingerne i skroget kom også til udtryk ved, at der var op til 20 cm forskel på de to sider af skibet. Man kan endnu se, hvordan bordforløbet var kommet ud af facon. Derfor genskabes båden nu som en nybygning ved at starte på en ny, ret køl med kølgangen og derfra genskabes den oprindelige facon samtidigt i begge sider bordgang for bordgang opefter. Restaureeringsarbejdet foregår i tæt samarbejde med Skibsbevaringsfonden. Der er løbende gang i fondsansøgninger for at sikre de nødvendige midler til at fortsætte arbejdet i værftet.

Der bliver også arbejdet på, hvad Otto skal bruges til i fremtiden. Der er forskellige forslag i spil, bl.a. at bruge den til ungdomsarbejde i samarbejde med skoler og uddannelsesinstitutioner. Det kræver også en tæt dialog med Søfartsstyrelsen, men der er heldigvis inspiration at hente hos andre foreninger.

Før jul havde værftet desuden en større reparation af Kikani III, fordi fiskerne havde været så uheldige at sejle på molen i Hanstholm. Vi satte tre mand på opgaven i værftet, og bådens forskib blev så stærkt igen som fra ny. I det hele taget er det vigtigt at have fokus på at få opgaver til værftet, og det kan alle i foreningen være behjælpelig med. Så hold gerne ører og øjne åbne.

Med udgangen af februar i år takkede vores mester Peter Madsbøll af efter godt 16 års indsats på værftet for at gå på velfortjent pension. Det er derfor hans unge hold, der fører det videre. Heldigvis har de haft en rigtig god læremester i klinkbygningskunst. Bemanding er nu René Danielsen som svend, Andreas Skov som fleksmedarbejder, Mads Danielsen som arbejdsmand samt de to lærlinge Aksel og Anika.

I efteråret besluttede bestyrelsen at genoptage projektet med en tilbygning til værftet. Dispensationen fra Kystdirektoratet udløb med udgangen af 2023, derfor ansøgte foreningen om byggetilladelse hos kommunen i oktober. Pt er en landzonetilladelse i høring, og der er sendt foreløbig to ansøgninger afsted vedr. støtte til byggeriet. I december blev et stykke af klitten øst for værftet flyttet, så der er plads til byggeriet.

Regnskabsmæssigt er der nu styr på værftet, så det i 2023 har givet et overskud på godt 500.000 kr. efter skat. Det skyldes udover gode ordrer vores dygtige medarbejdere, at priserne er tilrettet, stram styring af materiale- og timeforbrug samt fokus på fakturering. Desuden undgår vi brug af unødigt tid på formidling, når der arbejdes for værftets betalende kunder.

Bådelagene

2023 var ikke det år, hvor der blev fanget flest fisk. Ligesom det har været et svært år for fiskerne i Thorupstrand. Fangsten af rødspætter og torsk har efter flere års mishandling af Jammerbugt ramt bunden, og alle håber på, at vi snart får endt den udvikling. Der har dog været gjort en indsats for fiskeriet, når vejret har tilladt det. Alle bådene blev kølhalet i 2024, og det er dejligt at se de mange frivillige, der har tilknytning til havbådene.

Bådelagene gennemførte i juni arrangementet fra Hav og Fjord til Bord. Formålet var først og fremmest at sætte fokus på de gode råvarer fra haw, men også på at skaffe flere medlemmer til foreningen. Det var også i 2023 en stor succes med ca. 150 mennesker. Hovedsponser for forbrugsvarerne var SuperBrugsen i Fjerritslev. Som noget nyt sponserede de to mikrobagerier DahlLuther ved Tranum

og Ælt i Slettestrand brødet. Vi vil gerne takke sponsorerne og alle de mange frivillige, der stod for arrangementet.

Nordvest arrangerede også i 2023 sejlture for både nye og gamle medlemmer af havbådeforeningen. Vejret er som altid en udfordring, men det er dejligt, at der er mulighed for sejlture også for folk, der ikke er medlem af et bådelaag.

I forbindelse med en stor undersøgelse af Jammerbugt (se nedenfor), fik Skarreklit mulighed for at sejle en del forskningsture med biologer fra Aalborg Universitet. Det skal de også have tak for.

Spillaget

Laget har været aktivt i arbejdet med spil, blok og wirer. Det skal de have mange tak for. Der bliver lagt rigtig mange frivillige timer i at holde spillet velfungerende.

Formidling

Havbådenes center for bæredygtige livsformer (CBL), der blev oprettet som en del af det gamle Veluxprojekt, fik i 2023 et nyt projekt om fisken og fiskeriets situation i Jammerbugten. Siden 2016 har vi på basis af Veluxprojektets resultater presset på for at få lavet en grundig undersøgelse af Jammerbugtens habitater og geologi som led i en kortlægning af det store havområde, som ikke hidtil har været undersøgt og beskyttet mod ralsugning og andre ødelæggende indgreb. Formålet var at få videnskabeligt belyst og belæg for konsekvenserne af det hårdhændede fiskeri med bomtawl i området siden 2016. Det lykkedes at få sat midler af i ministeriet, folketinget og EU i 2022, og DTU Aqua kom til at stå som projektleder for den største del af opgaven. Danmarks Geologiske Undersøgelser fik undersøgt havbunden, DTU Aquas biologer undersøgte bunddyr, bundfauna og fiskene – fx før og efter at en bomtrawler har trawlet et område, og CBL fik til opgave at undersøge det fiskeri, der foregår i området.

Her blev fiskere fra alle de forskellige former for fiskeri interviewet, og undersøgelsen mundene ud i et kortlægning af alle de fartøjer, der var aktive i området i 2015 og i 2022 – det er op mod 250 fiskefartøjer. Vi fandt frem til, at der er 7 fiskerikulturer (med hver deres livsformer, driftsmåder, fangstmetoder og hjemsteder), som kæmper om brugen af Jammerbugt. Deres værdikæder blev endvidere undersøgt for at belyse deres betydning for lokalsamfundene. Tilsammen skal den geologiske, biologiske og etnologiske undersøgelse danne grundlag for ministeriets indsats i Bruxelles for at få beskyttet Jammerbugt mod de former for anvendelse, der ødelægger fiskenes levesteder, fødegrundlag og naturlige vækst. Vi håber det kan medvirke til at gendanne gode vilkår for fiskebestandene i Jammerbugt.

Økonomisk set var det en rigtig god opgave, da Pipsen, Thomas og Søren Eliasens arbejde med projektet gav et overskud til Havbådeforeningen på knap en halv million kr.

I år har der igen været mange rundvisning og bl.a. arrangerer Fjerritslev Idrætscenter vandreture, hvor deltagerne kommer forbi Slettestrand og får en rundvisning. Det er dejligt, at frivillige – specielt Bent - vil tage sig af en del af disse, det skal de have mange tak for.

Lokalt samarbejde

Han Herred Havbåde indgår fortsat i lokale samarbejder bl.a. i Destination Svinkløv/Slettestrand – Thorupstrand samt i FiskeriLAG Jammerbugt.

I Thorupstrand, hvor vi samarbejder med fiskeriforeningen i Thorupstrand om at fremtidssikre fiskeriet på pladsen, er fiskeriet særdeles hårdt ramt. Der har været for få fisk inde ved land, der har ikke

været skaller i rødspætterne, og det har fortrinsvis været de store både, som kan tage ud på Revet, der har fanget fisk af betydning. En positiv ting var dog, at det sidste år blev muligt efter lang tids indsats at få etableret et nyt elektrisk spil til fiskerne, hvilket er med til at fremtidssikre fiskeriet trods krisen i disse år.